

описовій частині процесуальних документів у зазначеному провадженні.

Наведена кваліфікація, на мою думку, є вірною, та чи встоїть вона в суді – невідомо. Тільки після набрання законної сили обвинувальних вироків судів у цих справах можна буде коригувати застосування законодавства щодо кваліфікації вчинених діянь.

Однак вже сьогодні абсолютно впевнено можна заявити про необхідність організації заходів з підвищення кваліфікації в сфері проблем правового забезпечення застосування новітніх репродуктивних технологій для працівників органів правопорядку, зокрема органів Національної поліції.

Топчій Віталій Васильович,

прокурор відділу прокуратури Київської області, кандидат юридичних наук

ПРОБЛЕМИ ТА ЗАПОБІГАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОМУ ПІРАТСТВУ У СФЕРІ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ

Незважаючи на те, що питання боротьби зі злочинами в сфері інтелектуальної власності в тій чи іншій мірі включені в міжнародно-правове регулювання (в тому числі в Конвенції ООН проти транснаціональної злочинності), стан такого регулювання не можна вважати цілком задовільним.

Режим прийнятих конвенцій у боротьбі з різними видами транснаціональних злочинів виявився надмірно ліберальним і позбавленим надійного механізму кримінального переслідування членів злочинних співтовариств.

Найбільшою мірою цей недолік відчувається в державах зі слабкою економікою і правовою системою. Скромні економічні можливості таких держав в поєднанні з глибокою корумпованістю їх владних структур визначають зацікавленість світової спільноти в наданні їм спеціалізованої допомоги в цій сфері боротьби з організованою злочинністю і корупцією.

Рішення даної проблеми вимагає внесення ряду змін і доповнень до Конвенції ООН проти організованої транснаціональної злочинності. Транснаціональна злочинність в її організованих формах – вкрай небезпечне антисоціальне явище, яке підживляє політичні, економічні, моральні і духовні підвалини держави. Це явище якісно іншого порядку, ніж традиційна загальнокримінальна групова злочинність. Вона особливо небезпечна своєю загрозою не тільки правам і законним інтересам окремих громадян, але і тим, що має властивість проникати в державні структури, в тому числі в правоохоронні органи, громадські інститути, погрожуючи таким чином безпеці держави в цілому [1; 2].

Вторгаючись в економіку, міжнародні відносини і політику, організована злочинність нав'язує суспільству свої уявлення про

систему цінностей і норми поведінки. Контроль над владними структурами відкриває перед мафіозними організаціями широкі можливості для незаконного збагачення.

Багато експертів в Україні і зарубіжжі вважали, що «інтелектуальне піратство», тобто незаконне використання продуктів наукової і художньої творчості, предметів виконавського мистецтва і деяких інших інтелектуальних продуктів завдає шкоди, перш за все, найбільшим світовим виробникам програмного комп'ютерного забезпечення та аудіовізуальній продукції.

Насправді транснаціональні злочинні угруповання, які працюють, наприклад, на чорному ринку відео продукції, наносять не менший збиток і в Україні, позбавляючи її значної частини бюджетних надходжень. Крім того, багато українських фахівці в області комп'ютерних технологій активно підштовхуються легальними західними фірмами до продажу комерційних і промислових секретів (таємниці), носіями яких вони є.

Існуючи національні моделі запобігання інтелектуальному піратству умовно об'єднують у:

- «групу жорсткої політики», у якій боротьба ведеться жорстко і законодавство у цій сфері максимально посилено;

- «групу жорсткого контролю», у якій здійснюється посилений контроль за всіма різновидами інтелектуального піратства, але крайніх заходів не вживають;

- «ліберальна група», коли фахівців усієї сфери переорієнтовують на підготовці і розробці програм щодо протидії кіберзлочинності.

І нарешті, комп'ютерне шахрайство. Цей вид злочинів набуває лавиноподібний характер в глобальній економіці. Для України проблема комп'ютерного шахрайства не зводиться до виявлення і затримання доморощених хакерів, які підробляють на розшифруванні і розкраданні банківських кодів.

Проблема полягає в тому, що величезний інтелектуальний потенціал у сфері комп'ютерної техніки та технологій, що є в розпорядженні нашої країни, сьогодні не затребуваний належним чином усередині країни. Крім того, українська держава «нехтує» своїм правом мати дохід від використання іноземними фірмами фахівців, підготовлених за кошти українського платника податків. Кваліфікований український фахівець в комп'ютерних технологіях сьогодні став привабливою здобиччю для транснаціональних злочинних співтовариств [3, с. 184–185].

Тому в Україні потрібно навчитися цінувати вітчизняних фахівців комп'ютерної (ІТ) технології і надалі робити реальні кроки переходу від сировинної економіки до високотехнологічної. Крім того, потрібно продовжити процеси дерегуляції, відкрити інвесторам доступ до важливих ресурсів банків і засобів міжнародних донорських організацій.

А для того щоб інвестиції були запущені, в Україні потрібно здійснити глибоку судову реформу. А ще – іноземний інвестор не бажає,

щоб у нього виникли проблеми із захистом інтелектуальної власності, він хоче мінімізувати ризики копіювання патентів, торговельних знаків і т.п. Не зайвим було б створити окремий спеціалізований суд для розгляду справ у сфері інтелектуальної власності.

Крім цього, є необхідність вивчення саме європейського досвіду протидії транснаціональній злочинності у сфері інтелектуальної власності для правоохоронних органів України та адаптації організаційно-правових механізмів до європейських стандартів визначаються такими чинниками:

– обов'язок співпраці України та Європейського Союзу у запобіганні окремим видам транснаціональної злочинності, що безпосередньо передбачено ст. 68 Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейським співтовариством та їх державами-членами (набула чинності у 1998 р.);

– розширення Європейського Союзу 2007 р., у наслідок якого новими державами-членами стали країни Східної Європи, у тому числі такі, що безпосередньо межують з Україною, наприклад, Польща;

– вхідження України до складу Європейського Союзу, що є стратегічною метою розвитку нашої держави, яке передбачає адаптацію законодавства України до законодавства Європейського Союзу, в тому числі в сферах, що потенційно є уразливими з боку посягання транснаціональних злочинних груп.

Список використаних джерел

1. Карпенко Є. М. Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів міжнародними правоохоронними організаціями (на матеріалах Інтерполу та Європолу) : моногр. / Є. М. Карпенко. – К., 2013. – 345 с. – С. 32–33.

2. Карпенко Є. М. Запобігання незаконному обігу наркотичних засобів міжнародними правоохоронними організаціями (на матеріалах Інтерполу та Європолу) : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Карпенко Євген Михайлович ; Нац. акад. внутр. справ. – К., 2011. – 249 с.

3. Мозоль С. А. Кримінологічна безпека в Україні : моногр. / С. А. Мозоль. – Х. : Константа, 2018. – 482 с. – С. 184–185.

Карманова Нінель Ігорівна,

викладач кафедри конституційного права
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат політичних наук

ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ПОЛІГРАФА В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день в українській криміналістичній і кримінально-процесуальній літературі з'явилися нові тенденції щодо застосування так званих нетрадиційних методів одержання і використання доказової інформації.